

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mostě rozhodl samosoudkyní Mgr. Denisou Hamerskou ve věci

žalobce: [redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem JUDr. Michalem Vejlupekem
sídlem Pařížská 6, 400 01 Ústí nad Labem

proti
žalovanému: [redacted] narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátkou JUDr. Věrou Valnou
sídlem Česká 1175, 377 01 Jindřichův Hradec II

o: uložení povinnosti zdržet se zásahů do vlastnického práva

takto:

- I. **Žalovaný je povinen zdržet se obtěžování žalobce na pozemku parc. č. [redacted] v obci Most, katastrální území Most II zapsaného na listu vlastnictví č. [redacted] u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Most spadem jehličí ze dvou vzrostlých borovic vejmutovek stojících na pozemku parc. č. [redacted] v obci Most, v témže katastrálním území.**
- II. **Žaloba se co do nároku žalobce na zdržení se obtěžování zastíněním a obtěžování kořenovým systémem dvou vzrostlých borovic vejmutovek odebírajícím vodu a živiny z pozemku parc. č. [redacted] zamítá.**
- III. **Žalobce je povinen nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 4 085 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalovaného.**
- IV. **Žalobce je povinen nahradit na znalečném částku 25 047 Kč a žalovaný je povinen nahradit na znalečném částku 12 336 Kč, a to České republice na účet Okresního soudu v Mostě do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhal, aby se žalovaný zdržel obtěžování žalobce zastíněním a spadem jehličí na pozemek a rovněž obtěžování žalobce kořenovým systémem odebírajícím vodu a živiny z pozemku parc. č. ■■■■■ dvěma vzrostlými borovicemi vejmutovkami stojícími na pozemku parc. č. ■■■■■, kdy oba pozemky leží v obci Most, katastrální území Most II a jsou zapsané na listu vlastnictví č. ■■■■■ u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Most. Svůj návrh žalobce odůvodnil tím, že jako spoluvlastník tento pozemek užívá, a to k účelu v souladu s evidencí pozemku parc. č. ■■■■■ v katastru nemovitostí, tj. k pěstebním účelům, když pozemek je evidován jako zahrada. Pozemek je dvěma borovicemi žalovaného znehodnocován, kdy tyto stromy již po několik let stíní pozemek parc. č. ■■■■■, čímž způsobují neúrodnost tohoto pozemku. Dále je díky spadu jehličí nepříznivě ovlivňována činnost půdních organismů a rovněž způsobuje neúrodnost pozemku. Neúrodnost pozemku dle žalobce dále způsobuje i kořenový systém obou borovic, kterým je odebírána voda a živiny z předmětného pozemku. Žalobce poukazoval, že v okolí 8 m od uvedených stromů již není žádná úroda. Toto obtěžování jde nad rámec přiměřený místním poměrům, neboť v okolí není podobného omezení vlastnického práva.
2. Původně se žalobce žalobou ze dne 11. 6. 2014 domáhal, aby se žalovaný zdržel zásahů do výkonu vlastnických práv žalobce, a to buďto ořezem na 1,6 m nebo aby uvedené borovice odstranil i s kořeny, a to v souladu s úpravou v novém občanském zákoníku. Po poučení soudu uloženém žalobci v souladu s §118a odst. 2 o. s. ř. o jiném možném právním posouzení, pokud se týká možnosti užití ust. §1017 o. z. (viz protokol o ústním jednání soudu ze dne 25. 11. 2015), žalobce změnil žalobní návrh tak, že se domáhal, aby se žalovaný zdržel obtěžování žalobce zastíněním a spadem jehličí (viz vyjádření žalobce ze dne 9. 12. 2015).
3. K návrhu žalobce ze dne 15. 5. 2017 (viz protokol o ústním jednání soudu z uvedeného dne) soud připustil změnu žaloby, kterou se žalobce domáhá nároků uvedených v úvodu tohoto odůvodnění rozsudku, tj. aby se žalovaný zdržel obtěžování žalobce zastíněním a spadem jehličí na pozemek a rovněž obtěžování žalobce kořenovým systémem odebírajícím vodu a živiny z pozemku parc. č. ■■■■■ dvěma uvedenými borovicemi vejmutovkami stojícími na pozemku parc. č. ■■■■■.
4. Žalovaný argumentoval, že obtěžování žalobce jeho dvěma borovicemi není nepřiměřené místním poměrům, když i v okolních zahradách rostou vysoké stromy. Dále uvedl, že nabídl žalobci provedení ořezu v dopisu ze dne 25. 2. 2013, pokud získá potřebné povolení orgánů ochrany přírody. Příslušný orgán sdělil, že nejsou splněny podmínky pro vykácení stromů. Ořez byl následně proveden. Ke stínu žalovaný uvedl, že tento je minimální. Žalovaný nabídl žalobci odklizení jehličí s frekvencí jednou měsíčně. K pěstování plodin žalovaný uvedl, že je samozřejmé, že přímo pod stromem nelze pěstovat plodiny, nicméně se jedná o omezený prostor a umístění borovic dává žalobci velkou možnost pěstovat plodiny na zahradě jinde. Rovněž žalovaný zdůrazňoval, že se nebrání ořezu stromů, avšak pouze za souhlasu úřadu. Úřad však souhlas odmítá a žalovaný nechce postupovat v rozporu se zákonem.
5. Po provedeném dokazování soud zjistil následující skutkový stav: Z výpisu z katastru nemovitostí soudu zjistil, že vlastníkem pozemku parc. č. ■■■■■ jsou žalobce a ■■■■■ v SJM v rozsahu 2/3 podílu, dále pak v SJM ■■■■■ a ■■■■■ v rozsahu 1/3 podílu (viz výpis z katastru nemovitostí). Z katastrální mapy soud zjistil, že tento pozemek obklopuje pozemek parc. č. ■■■■■. Dále soud z výpisu z katastru nemovitostí zjistil, že pozemek parc. č. ■■■■■ je veden jako druh zahrada se způsobem ochrany zemědělský půdní fond a jeho výměra činí 677 m². Dopisem ze dne 28. 11. 2012 žalobce navrhl žalovanému, aby provedl úpravu dvou vzrostlých borovic, neboť tyto cloní jižní část jejich parcely užívané jako užitkovou zahradu. Rovněž uvedl, že díky enormnímu spadu jehličí z těchto borovic dochází k negativním změnám v biochemickém stavu půdy (viz dopis žalobce ze dne 28. 11. 2012).
6. K žádosti žalovaného se tímto dopisem zabýval Magistrát města Mostu, odbor životního prostředí a mimořádných událostí a vyjádřením ze dne 7. 1. 2013 žalovanému sdělil, že provedl místní šetření a po odborném posouzení obou stromů může konstatovat, že ani jedna z dřevin nesplňuje zákonné podmínky pro kácení. Uvedený odbor poukazoval v předmětném vyjádření mj. na §7 z. č.

114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, rovněž na možný přestupek v případě ořezu nesloužícího k ošetřování či udržování dřevin podle §87 odst. 2 písm. e) uvedeného zákona (viz vyjádření uvedeného odboru ze dne 7. 1. 2013). Kopii tohoto vyjádření žalovaný předložil žalobci (viz dopis žalovaného ze dne 25. 2. 2013).

7. Dopisem ze dne 20. 3. 2014 byl žalovaný vyzván žalobcem k odstranění vzrostlých borovic, a to v souladu s §1017 o. z., neboť uvedené borovice trvale stíní pozemek, a tím postupně znehodnocují pěšební úrodu žalobce. Dále žalobce uvedl, že pozemek parc. č. ■■■ je rovněž stále znečišťován spadáním jehličím a že díky kořenům stromů dochází k erozi pozemku. V případě silného větru či bouře má žalobce obavu před vznikem škody na majetku a zdraví (viz dopis ze dne 20. 3. 2014 a poštovní podací arch o jeho podání na poště dne 26. 3. 2014).
8. Ze zprávy Magistrátu města Mostu, odboru životního prostředí a mimořádných událostí ze dne 24. 5. 2017 soud zjistil, že uvedený odbor nemůže vydat předběžné stanovisko k možnému pokácení dvou předmětných borovic do doby, než bude rozhodnuto ve správním řízení. Místní šetření by bylo možné rovněž provést pouze v rámci zahájeného správního řízení, které lze zahájit pouze na žádost vlastníka pozemku, na kterém stromy rostou (viz zpráva uvedeného magistrátu ze dne 24. 5. 2017). Tato zpráva byla vyžádána soudem v předmětném řízení, a to v souladu s §120 odst. 2 první věta o. s. ř., podle kterého soud může provést jiné než účastníky navržené důkazy v případech, kdy jsou potřebné ke zjištění skutkového stavu a vyplývají-li z obsahu spisu.
9. Z fotodokumentace předložené žalobcem i žalovaným soud zjistil, že v okolních zahradách se vyskytují vzrostlé stromy různého druhu, výška předmětných borovic není vůči nim nijak výjimečná. Z fotodokumentace předložené žalovaným soud dále zjistil, že na záhonech žalobce jsou přítomny květiny a jiná zeleň.
10. Ze znaleckého posudku č. ■■■ ze dne 2. 7. 2016 znalce Ing. Miroslava Lásky soud zjistil, že pozemek parc. č. ■■■ je funkčně rozdělen do dvou celků, a to zatravněnou plochu navazující k okolí obytné vily a produkční plochu využívanou k pěstování zeleniny pro samozásobitelské použití v podobě záhonů v jihovýchodní části pozemku v přímém sousedství s pozemkem žalovaného (viz příloha č. 1 a č. 2 znaleckého posudku). Na fotodokumentaci pořízené znalcem (příloha č. 2) byla shledána přítomnost zeleniny a květin na uvedených záhonech. Délka záhonu dle měření znalce činí 15 m, šíře 8 m. Obě borovice vejmutovky se nachází na pozemku žalovaného u hranice s pozemkem parc. č. ■■■. Právě u této hranice pozemku parc. č. ■■■ se nachází záhony žalobce (rovněž viz místní ohledání). Znalec uvedl, že jedna borovice je od hranice pozemku vzdálena 63 cm, její stáří je odhadem 45 – 50 let, výška cca 12 m, šířka koruny cca 8 m kuželovitého tvaru. Dřevina je zdravá. Spodní větve směrem k pozemku jsou neodborně ořezány na tzv. „věšáky“, tj. jsou ponechány 10 – 20 cm pahýly. Druhá borovice je vzdálena od hranice pozemků 70 cm, je téhož stáří, výška cca 10 – 11 m, šířka koruny 6 m kuželovitého tvaru. Dřevina je zdravá. K otázce soudu, jaká je míra stínění uvedených borovic na pozemek parc. č. ■■■, po jakou dobu a jakou část zahrady stíní, znalec vyhotovil grafickou přílohu se záznamem o měření zastínění, které bylo provedeno 1. 7. 2016 s tím, že znalec uvedl že stín se vyskytuje na ploše záhonů od brzkých ranních hodin do 13.45 hod a míra zastínění pozemku záhonů (!) je cca dvě třetiny (viz rovněž grafická příloha č. 1 znaleckého posudku). Dále uvedl, že se zkracujícími se dny se světelné podmínky zhoršují. Stínění stromů se dle znalce nejvíce projevuje v ranních a dopoledních hodinách, kdy vychází slunce a jeho paprsky dopadají v ostrém úhlu z východu na západ. Tehdy stromy vrhají nejdelší stín na pozemek parc. č. ■■■. Znalec zakreslil dopadající stín na pozemek parc. č. ■■■ dne 1. 7. 2016 v 9.30 hod, 10.45 hod, 11.45 hod a 12.30 hod (viz příloha č. 1 posudku). Z tohoto nákresu je zřejmé, že největší stín dopadá na záhony žalobce, a tím i na celý pozemek parc. č. ■■■ v 9.30 hod, poté se stín zmenšuje.
11. Na otázku, jaký je přesah kořenů uvedených borovic na pozemek parc. č. ■■■ a zda má tento přesah negativní dopad na užívání tohoto pozemku, znalec uvedl, že obecně je pravidlo takové, že průmět objemu koruny odpovídá průmětu kořenového systému. Znalec proto předpokládal tomu odpovídající rozvoj v kořenové soustavě uvedených stromů. Podle čl. 2.2.2. znaleckého posudku pak dosah kořenového systému činí 6 m, resp. 8 m. Rovněž uvedl, že tento druh borovice má

tendenci svým kořenovým systémem využít veškerou dostupnou vodní vláhu, a proto má negativní vliv na užívání pozemku parc. č. [REDACTED]. Dále znalec odhadl, že kořeny borovic mají na pozemku parc. č. [REDACTED] na 95% v průměru 3 cm a více. K námitce žalovaného, že žalobce má na zahradě vše zelené, resp. kdyby tam byl nedostatek vláhy, nic by tam nerostlo, znalec setrval na stanovisku, že borovice pozemku parc. č. [REDACTED] odebírají vláhu. Poukázal na skutečnost, že rostliny v dosahu stromů nejsou tak silné, jako v proluce mezi stromy.

12. Ke spadu jehličí z uvedených borovic na pozemek parc. č. [REDACTED] znalec uvedl, že jehličí tohoto druhu se téměř nerozkládá, proto kyselost půdy ovlivňuje zcela minimálně. Jedná se o celoroční spad jehličí, který spíše ovlivňuje nízké bylinné patro tím, že jehličí vytvoří nepropustnou vrstvu (jakýsi mulč), která tyto rostliny zadusí (viz příloha č. 4 znaleckého posudku). Obranou proti tomuto negativnímu následku je důsledné pravidelné odstraňování spadlého jehličí s tím, že by mělo stačit jehličí odklízet jednou měsíčně.
13. Ke stínění uvedených stromů, přesahu jejich větví a přesahu kořenů ve srovnání se s ostatními stromy v okolních zahradách se znalec vyjádřil tak, že přesah větví a kořenů ve srovnání s ostatními stromy v okolních zahradách není nijak výjimečný, nicméně stejný druh borovice o stejné výšce a stáří se v okolních zahradách nevyskytuje (viz fotodokumentace v příloze č. 2 posudku).
14. Znalec dále sdělil, že neexistuje norma stanovující požadavky na možné zastínění pozemku stromy. Norma stanovující požadavky na oslunění pozemku existuje, avšak týká se míry možného zastínění budovou. V takovém případě však poukázal na znalce z oboru stavebního.
15. Ke snížení případných negativních následků výskytu uvedených stromů na pozemek parc. č. [REDACTED] se znalec vyjádřil tak, že nejjednodušším řešením je pokácení stromů, neboť ořezáním spodního patra se problém nevyřeší, navíc by došlo k nestabilitě koruny stromů. Rovněž navrhl případné zkrácení výšky stromů, neboť jedinec tohoto druhu již neobrazí. Znalec nedoporučil ani odstranění kořenů z pozemku parc. č. [REDACTED].
16. Soud shledal zásadní vadu ve znaleckém posudku Ing. M. Lásky, kdy v odpovědi na míru stínění uvedených borovic na pozemek parc. č. [REDACTED] se znalec v rozporu se zadáním soudu zabýval pouze zastíněním části zahrady, resp. zastíněním té části zahrady, kde se nachází záhony žalobce. Navíc již samotným náhledem na uvedenou přílohu č. 1, rovněž pak při místním ohledání a z fotodokumentace pozemku parc. č. [REDACTED] soud shledal, že uvedené záhony pokrývají výrazně menší část pozemku parc. č. [REDACTED].
17. S ohledem na výše uvedené a dále s ohledem na skutečnost, že se znalec nebyl schopen vyjádřit k míře oslunění pozemku dle stávající technické normy, byť z pohledu možného zastínění budovou, a poukázal na nutnost znaleckého posouzení z oboru stavebního, soud ve věci ustanovil znalce doc. Ing. Jana Kaňku, Ph. D., znalce z oboru denního osvětlení a oslunění budov.
18. Ze znaleckého posudku doc. J. Kaňky soud zjistil následující skutečnosti. Soud znalci zadal, aby se vyjádřil ke skutečnosti, jaké konkrétní části pozemku parc. č. [REDACTED] se zastínění předmětnými borovicemi v průběhu roku týká a dále, zda je míra zastínění v souladu s limity stanovenými normou ČSN 734301 – Obytné budovy. Znalec při svém znaleckém posouzení uvedenou normu použil, a to rovněž v souladu s §13 vyhl. č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, která dle znalce na tuto normu odkazuje.
19. Pro stanovení doby proslunění pozemku parc. č. [REDACTED] znalec použil program SVĚTLO+. Znalec za účelem znaleckého posouzení učinil místní šetření. Veškeré stínící objekty, tj. stromy mj. na pozemcích parc. č. [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], rovněž pak domy čp. [REDACTED] a [REDACTED] a zahradní domek na pozemku parc. č. [REDACTED] byly zaměřeny a tvarově určeny geodetem. Znalec poté pomocí uvedeného programu určil dvě situace stínění, stínění všemi stromy a stínění všemi stromy bez dvou předmětných borovic. Stromy rostoucí na posuzovaném pozemku však nebyly jako stínící překážky uvažovány, neboť je dle znalce věcí každého vlastníka pozemku, co si na pozemku vysadí. Proslunění pozemku parc. č. [REDACTED] bylo posuzováno ve vztahu k celému tomuto pozemku, nikoli pouze k části, na které se nacházejí záhony žalobce. Výsledkem uvedeného zkoumání bylo zjištění, že dne 1. března je pozemek parc. č. [REDACTED] déle než 3 hodiny prosluněn v rozsahu 82,4 % jeho plochy za stavu, kdy znalec přihlédl k existenci dvou předmětných borovic. Pokud by

předmětné borovice nebyly, bylo by prosluněno 86,1 % plochy pozemku parc. č. [REDACTED] (viz část 8. na str. 5 – 6 znaleckého posudku). Z uvedeného zjištění vyplývá, že rozdíl v zastínění pozemku parc. č. [REDACTED] pokud by předmětné borovice pozemek nestínily, činí dne 1. března 3,7%.

20. Znalec uvedená zjištění konfrontoval podle pokynu soudu s normou ČSN 734301, konkrétně vycházel z čl. 4.3.5. této normy, která stanoví, že venkovní zařízení a pozemky v okolí obytných budov sloužící k rekreaci jejich obyvatel, mají mít alespoň polovinu plochy osluněnou nejméně 3 hodiny dne 1. března. Znalec dále uvedl, že mu není známa existence normy stanovící limity pro minimální oslunění pozemku v případě stínění pozemku vzrostlými stromy.
21. Rovněž z výše uvedeného zjištění vyplývá, že proslunění pozemku parc. č. [REDACTED] vyhovuje požadavku normy ČSN 734301, která požaduje proslunění dne 1. března po dobu nejméně 3 hodin alespoň na 50% plochy pozemku. Znalec vypočetl, že požadavek normy je splněn na 165 % (viz část 10. na str. 46 znaleckého posudku). Znalec se dále zabýval zastíněním pozemku parc. č. [REDACTED] předmětnými borovicemi za stejných podmínek v průběhu celého kalendářního roku po dekádách, tj. každého 1., 10. a 20. dne v každém měsíci. Tímto zjistil, že ve vegetačním období (konec března až začátek listopadu) rozdíl v proslunění pozemku s borovicemi a bez nich po dobu nejméně tří hodin činí minimálně 0,1 %, maximálně 4,5 % z celkové plochy pozemku. Největší rozdíl v zastínění předmětnými borovicemi ve vegetačním období je v říjnu, a to v rozsahu až 4,5 % (viz část 9. posudku včetně grafických výstupů na str. 10 - 45 posudku). Největší rozdíl v zastínění pozemku parc. č. [REDACTED] v průběhu roku vůbec byl zjištěn dne 20. 1. a dne 1. 12., a to 10,2 %.
22. Soud dne 15. 6. 2017 učinil místní ohledání pozemku parc. č. [REDACTED], a to v souladu s § 130 odst. 2 o. s. ř. Na základě místního šetření bylo zjištěno, že na pozemku parc. č. [REDACTED] byla z větší části travnatá plocha obklopující pozemek parc. č. [REDACTED], jehož součástí je vilový dům. Na jihozápadní části pozemku byly záhony s užitkovými plodinami. Jejich umístění i rozsah byl (bez měření) shledán v souladu s grafickou přílohou č. 1 znaleckého posudku Ing. M. Lásky. Záhony se nacházely v blízkosti obou borovic (viz rovněž fotodokumentace v příloze č. 3 znaleckého posudku Ing. M. Lásky, fotodokumentace žalovaného). Vzdálenost záhonů od borovic činila i bez měření méně než 8 m. Na záhonech byla pěstována drobná zelenina a květiny (viz fotodokumentace z místního ohledání). Na jedné z borovic byl zřetelný ořez spodních větví směřujících nad pozemek parc. č. [REDACTED]. Byla vyhotovena fotodokumentace tohoto ořezu. Pod oběma borovicemi na pozemku parc. č. [REDACTED] bylo spadané jehličí tvořící hustou vrstvu, tato vrstva byla viditelná i na stříšce zahradní stavby (viz fotodokumentace). Pohledem přímo z pozemku parc. č. [REDACTED] bylo zjištěno, že tento pozemek se nachází ve staré vilové čtvrti a v bezprostředním okolí této vilové oblasti se vyskytuje řada dalších vzrostlých stromů (viz fotodokumentace). Soud nezjišťoval výšku okolních stromů, avšak výška předmětných dvou borovic žalovaného nebyla vzhledem k okolním stromům nijak výjimečná. Toto zjištění soudu odpovídá i fotodokumentaci znalce Ing. M. Lásky v příloze č. 2 znaleckého posudku a fotodokumentaci, kterou do spisu předložil žalobce.
23. Na základě provedeného dokazování soud učinil následující skutkový závěr. Obě předmětné borovice vejmutovky na sousedním pozemku žalovaného stíní pozemek parc. č. [REDACTED], avšak pokud by jich nebylo, činil by rozdíl v zastínění uvedeného pozemku dne 1. 3. pouze 3,7 %. Největší rozdíl byl shledán dne 20. 1. a dne 1. 2., tj. mimo vegetační období. V blízkosti těchto stromů na pozemku parc. č. [REDACTED] má žalobce záhony, které však zaujímají výrazně (!) menší část předmětného pozemku, jehož větší část představuje zatravněná plocha. Na těchto záhonech pěstuje drobnou zeleninu a květiny. Pod borovicemi a v jejich bezprostřední blízkosti na pozemku parc. č. [REDACTED] byla soudem shledána hustá vrstva spadaného jehličí. Pozemek parc. č. [REDACTED] se nachází ve staré vilové zástavbě města Most, kde se vyskytují i jiné další vzrostlé stromy, ač jiného druhu.
24. Právní posouzení se opírá o následující právní úvahy a zákonná ustanovení.
25. V předmětné věci soud posuzoval obtěžování žalobce stromy vysázenými před 1. 1. 2014, tj. před účinností z. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen o. z.), kdy byl účinný z. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, zrušený ke dni 1. 1. 2014.
26. Právní věta rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. [REDACTED] ze dne 26. 7. 2017 zní: „*Vlastník pozemku, který je obtěžován stromy vysázenými na sousedním pozemku před 1. 1. 2014 tak, že jej nad míru*

přiměřenou místním poměrům obtěžují účinky způsobené těmito stromy, se může bránit cestou negatorní žaloby (§ 1013 odst. 1 o. z.), v případě jejíhož úspěchu může v konečném důsledku odstranění stromu dosáhnout, byť ne přímým žalobním požadavkem na jeho odstranění. Úpravu obsaženou v § 1017 odst. 1 o. z. je možné ve vztahu k požadavku na odstranění stromů aplikovat až na stromy vysázené po 1. 1. 2014. Vzniklý stav založený výsadbou stromů na vlastním pozemku v době, kdy úprava sousedských práv v obč. zák. neumožňovala domáhat se jejich odstranění (tj. do 1. 1. 2014), založil princip ochrany důvěry, jenž ob stojí v konfrontaci s důsledky nepravé zpětné retroaktivity.“ V souladu s tímto rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR soud věc posoudil podle nové právní úpravy zakotvené v občanském zákoníku č. 89/2012 Sb., konkrétně podle ustanovení §1012 a násl., zejména §1013 o. z.

27. Podle §1012 o. z. vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit. Vlastníku se zakazuje nad míru přiměřenou poměrům závažně rušit práva jiných osob, jakož i vykonávat takové činy, jejichž hlavním účelem je jiné osoby obtěžovat nebo poškodit.
28. Podle §1013 odst. 1 o. z. se vlastník zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. Zakazuje se přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod.
29. V souladu se zněním uvedeného zákonného ustanovení se žalobce domáhal svého nároku negatorní žalobou, v níž namítl tři druhy imise za strany žalovaného. Soud se imisemi zabýval jednotlivě i v jejich celku, přičemž posuzoval, zda tyto imise vnikají na pozemek žalobce v míře nepřiměřené místním poměrům a současně zda podstatně omezují obvyklé užívání pozemku.
30. Vnikání jehličí, resp. jeho spad na pozemek parc. č. [REDAKCE] soud po právní stránce posoudil následujícím způsobem. Spadem jehličí se zabýval ve svém znaleckém posudku Ing. M. Láška, rovněž soud při místním ohledání učinil výše uvedená zjištění. Soud má za to, že spad jehličí v množství, které bylo shledáno, omezuje obvyklé užívání pozemku jako zahrady, neboť zjištěnou vrstvou jehličí na pozemku je zabráněno jakékoli běžné vegetaci, když podle závěru znalce působí jako nepropustná vrstva. Rovněž soud zjistil, že spad jehličí na sousední pozemek je nepřiměřený místním poměrům, když znalec Ing. M. Láška zjistil, že stejný druh borovice o stejné výšce se v okolních zahradách nevyskytuje. V souladu s těmito zjištěními soud dospěl k závěru, že nárok žalobce, aby se žalovaný zdržel vnikání jehličí na pozemek parc. č. [REDAKCE], neboť vniká na tento pozemek v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezuje obvyklé užívání pozemku, je v souladu s §1013 odst. 1 o. z., a proto po právu. K minimalizaci negativního vlivu dle znalce postačí 1 x měsíčně jehličí odklízet. V souladu s těmito zjištěními považuje soud i z pohledu případného výkonu rozhodnutí za přiměřený stav, kdy vždy jedenkrát v kalendářním měsíci ve vegetačním období, tj. od března do října každého kalendářního roku bude na pozemku žalobce proveden úklid jehličí spadané z předmětných stromů, který zajistí žalovaný. V uvedeném rozsahu soud proto žalobě vyhověl.
31. Vnikání stínu dvou borovic vejmutovek žalovaného na pozemek parc. č. [REDAKCE] soud po právní stránce posoudil následujícím způsobem.
32. Stíněním uvedených stromů se zabývali oba znalci, Ing. M. Láška i doc. J. Kaňka. Znalec Ing. Láška se však ve svém posouzení nezabýval pozemkem, nýbrž pouze jeho částí, na níž má žalobce záhony. K tomuto soud uvádí následující:
33. Uvedené ust. §1013 o. z. mj. chrání obvyklé užívání pozemku. Pojem „pozemek“ je definován v katastrálním zákoně. Podle §2 písm. a) z. č. 256/2013 Sb., katastrálního zákona se pro účely uvedeného zákona pozemkem rozumí část zemského povrchu oddělená od sousedních částí hranicí územní jednotky nebo hranicí katastrálního území, hranicí vlastnickou, hranicí stanovenou regulačním plánem, územním rozhodnutím, společným povolením, kterým se stavba umísťuje a povoluje, veřejnoprávní smlouvou nahrazující územní rozhodnutí, územním souhlasem nebo hranicí danou schválením navrhovaného záměru stavebním úřadem, hranicí jiného práva

podle § 19, hranicí rozsahu zástavního práva, hranicí rozsahu práva stavby, hranicí druhů pozemků, popřípadě rozhraním způsobu využití pozemků.

34. Občanský zákoník sám definici „pozemku“ neobsahuje. Tohoto pojmu však mj. v ust. §1013 užil, ač mohl tuto „část zemského povrchu“ nepochybně vyjádřit jinak, popř. umožnit, aby se ochrana zakotvená v ustanovení §1013 o. z. týkala třeba jen části pozemku. Soud proto vyšel z definice pozemku obsažené v katastrálním zákoně a pro účely zjištění míry zastínění se zabýval celým pozemkem parc. č. [REDACTED]. Tento postup soud považuje za opodstatněný i z hlediska právě předmětného sporu, kdy uvedené borovice stíní pouze menší část pozemku parc. č. [REDACTED] (jak vyplynulo z obou znaleckých posudků), ač v místech, kde má žalobce umístěny záhony.
35. V souladu s tímto dílčím závěrem soud v otázce posouzení míry zastínění nevycházel ze znaleckých závěrů Ing. M. Lásky.
36. Závěry znalce doc. J. Kaňky jsou takové, že rozdíl v proslunění pozemku s borovicemi a bez nich ve vegetačním období po dobu nejméně tří hodin odpovídá 0,1 – 4,5 % z celkové plochy pozemku. Dalším podstatným závěrem je zjištění, že dne 1. března je pozemek parc. č. [REDACTED] déle než 3 hodiny prosluněn v rozsahu 82,4 % jeho plochy za stavu, kdy znalec přihlédl k existenci dvou předmětných borovic. Pokud by předmětné borovice nebyly, bylo by prosluněno 86,1 % plochy pozemku parc. č. [REDACTED]. Toto zjištění znalec doc. J. Kaňka konfrontoval s ČSN 73430 – Obytné budovy, jejíž požadavek na proslunění uvedeného dne je 50 % plochy pozemku.
37. K námitce žalobce, že nelze v předmětné věci použít normu ČSN 734301 – Obytné budovy, neboť se týká zastínění obytných místností v obytných domech, soud uvádí následující. Technické normy (ČSN) nejsou obecně závazným předpisem a soud k normě ČSN 734301 ani tímto způsobem nepřistupoval. Použitou normu soud vnímá jako určité vodítko, od něhož zčásti odvíjel úvahy o tom, zda stromy stíní na pozemek způsobem, který by mohl zejména podstatně omezit obvyklé užívání pozemku ve smyslu §1013 o. z. Soud v tomto smyslu poukazuje např. na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 2612/2016 ze dne 27. 11. 2018. Uvedenou normu, ač se nevztahuje na zastínění pozemku stromy, soud jako vodítko použil rovněž mj. proto, že není speciální normy upravující stav, kdy je sousední pozemek zastíněn právě stromy.
38. Pokud znalec doc. J. Kaňka užití uvedené normy opírá o §13 vyhl. č. 268/2009 Sb., nic to na uvedené argumentaci soudu nemění. Podle §13 odst. 1 vyhl. č. 268/2009 Sb. prosluněny musí být všechny byty a ty pobytové místnosti, které to svým charakterem a způsobem využití vyžadují. Přitom musí být zajištěna zraková pohoda a ochrana před oslněním, zejména v pobytových místnostech určených pro zrakově náročné činnosti.
39. Podle §13 odst. 2 vyhl. č. 268/2009 Sb. je byt prosluněn, je-li součet podlahových ploch jeho prosluněných obytných místností roven nejméně jedné třetině součtu podlahových ploch všech jeho obytných místností. Při posuzování proslunění se vychází z normových hodnot.
40. Podle §13 odst. 3 vyhl. č. 268/2009 Sb. u samostatně stojících rodinných domů, dvojdomů a koncových řadových domů má být součet podlahových ploch prosluněných obytných místností roven nejméně jedné polovině součtu podlahových ploch všech obytných místností bytu.
41. Uvedené ustanovení vyhlášky č. 268/2009 Sb., kterou znalec ve svém posudku zmiňuje, je ustanovením odkazujícím na technickou normu a týká se bytů, obytných místností, rodinných domů a dvojdomů. Soud podle této vyhlášky předmětnou věc neposuzuje, pouze normové hodnoty stanovené normou ČSN 734301 – Obytné budovy použil jako jeden z ukazatelů při úvahách o možné a přípustné míře zastínění pozemku nikoli obytnými budovami. Rovněž je třeba zmínit, že znaleckým posudkem doc. J. Kaňky byly zjištěny konkrétní výše uvedené hodnoty zastínění pozemku parc. č. [REDACTED] a již z nich samotných je zřejmé, že rozdíl v zastínění při existenci borovic oproti zastínění bez nich je nepatrný. Toto zjištění se však neodvíjí od toho, zda se jedná o zastínění obytným domem či jinou překážkou.
42. K argumentu žalobce, že nelze díky tvrzeným imisím užívat pozemek parc. č. [REDACTED] k jeho účelu, pokud je evidován v katastru nemovitostí jako zahrada, soud uvádí následující. Podle přílohy katastrální vyhlášky č. 357/2013 Sb. obsahující technické podrobnosti pro správu katastru je zahrada definována jako druh pozemku a) na němž se trvale a převážně pěstuje zelenina, květiny a

jiné zahradní plodiny, zpravidla pro vlastní potřebu, b) souvisle osázený ovocnými stromy nebo ovocnými keři, který zpravidla tvoří souvislý celek s obytnými a hospodářskými budovami, c) funkčně spojený a užívaný s budovou, s charakterem okrasné zahrady, na kterém převládá travnatá plocha, zpravidla doplněná trvalými porosty většinou okrasného charakteru, ke kterým lze přiřadit i dřeviny charakteristické pro ovocné a lesní porosty.

43. V odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 4. 2015 sp. zn. 22 Cdo 3940/2014 se uvádí: „Konečně žalovaná klade otázku, co se rozumí „obvyklým užíváním pozemku“; zda se tím rozumí způsob jeho užívání podle označení v rámci evidence v katastru nemovitostí, způsob jeho užívání v obdobných místech nebo faktický způsob, jakým pozemek užívají jeho vlastníci. Dovolací soud konstatuje, že jde o faktické užívání, které není v rozporu s právními předpisy; i zde však má soud prostor pro uvážení.“
44. Bylo zjištěno, že žalobce pozemek fakticky užívá jednak k pěstebním účelům, jednak je z větší části zatravněn, resp. je funkčně spojený a užívaný s vilovým domem, který je umístěn na sousedním pozemku. V souladu s výše uvedeným je třeba učinit závěr, že toto faktické užívání pozemku parc. č. ■■■■■ není v rozporu s právními předpisy (viz vyhl. č. 357/2013 Sb.).
45. K uvedené argumentaci žalobce je proto třeba uvést, že soud přihlédl k faktickému užívání pozemku žalobcem tak, jak bylo shledáno při místním ohledání soudem a znalcem Ing. M. Láskou. Současně však soud uvážil, že žalobce opomíná nazírat na pozemek parc. č. ■■■■■ z pohledu jeho celého vymezení v katastru nemovitostí, resp. uvedený argument nemůže uspět za situace, kdy záhony žalobce jsou umístěny pouze na výrazně menší části daného pozemku, který je jinak užíván jako zatravněná plocha, a současně nebylo tvrzeno (ani zjištěno), že by v této jeho větší části žalobce trpěl tvrzenými imisemi. Navíc je třeba zdůraznit, že nebyla zjištěna ani skutečnost, že by žalobce nemohl pěstovat plodiny na záhonech s ohledem na stínění, resp. nebylo prokázáno tvrzení žalobce, že v okolí 8 m od uvedených stromů již není žádná úroda. Naopak bylo prokázáno, že žalobce v této vzdálenosti od předmětných borovic má své záhony, na nichž pěstuje zjištěné květiny a drobné plodiny.
46. Uvedená zjištění a právní posouzení odůvodňují závěr, že rozdíl v zastínění pozemku parc. č. ■■■■■ za stavu, kdy jej stíní rovněž předmětné borovice žalovaného, a za stavu, kdy by nebyly, je tak malý, že nelze dospět k závěru, že by stínění borovic podstatně omezovalo obvyklé (faktické) užívání pozemku parc. č. ■■■■■.
47. Vnikání kořenového systému na pozemek parc. č. ■■■■■ soud po právní stránce posoudil následujícím způsobem. Zjištění obecného charakteru v této otázce učinil znalec Ing. M. Láska, pokud uvedl, že předmětný druh borovic má tendenci kořenovým systémem využít veškerou dostupnou vodní vláhu za stavu, kdy rozsah kořenového systému odpovídá průmětu koruny stromu na pozemek. Přes tento závěr znalce, že dosah kořenového systému odpovídá šířce koruny stromy, což je 6 m, resp. 8 m (čl. 2.2.2. posudku), záhony žalobce jsou v této vzdálenosti a jsou na nich pěstovány drobné plodiny. Navíc lze poukázat již na výše uvedené pochybení znalce, že se zabýval posouzením i této imise pouze z pohledu stávajících záhonů žalobce, nikoli z pohledu celého pozemku parc. č. ■■■■■. Z tohoto pohledu nebylo zjištěno, že by pozemek parc. č. ■■■■■ trpěl nedostatkem vláhy či živin v důsledku kořenového systému borovic. Naopak, pozemek byl v době místního ohledání soudem, rovněž v době místního šetření obou znalců zatravněn, avšak i na záhonech byly pěstovány plodiny. Pokud jde o skutečnost, že v blízkosti borovic nejsou rostliny tak silné či bujné, lze poukázat na skutečnost, že žalobci velikost pozemku nebrání záhony zřídit na jiném místě pozemku parc. č. ■■■■■. S ohledem na výše uvedené soud nezjistil, že by kořenový systém obou borovic ve smyslu §1013 odst. 1 o. z. podstatně omezoval obvyklé užívání pozemku parc. č. ■■■■■.
48. Pokud se týká posouzení, zda imise, resp. stín a odvod vláhy včetně živin díky kořenovému systému obtěžují pozemek žalobce v míře nepřiměřené místním poměrům, soud učinil následující závěry. V průběhu dokazování nebylo zjištěno, že by v okolí pozemku parc. č. ■■■■■ byly předmětné borovice vejmutovky jedinými vysokými stromy. Při místním ohledání, ale i z fotodokumentace, již byl proveden důkaz, bylo zjištěno, že v okolních zahradách je více obdobně vzrostlých stromů různých druhů. Soud se nezabýval konkrétním druhem těchto stromů, určením jejich druhu, ani

jejich konkrétní výškou, neboť takový zákonný požadavek není. Použitá zákonná formulace „míra nepřiměřená místním poměrům“ není požadavkem, který by zdůvodňoval nutnost přesného změření okolních stromů, popř. jejich dopadů na okolí. Ze zjištění, že v okolí je více stromů vyšších rozměrů lze rovněž dospět k závěru, že takové stromy odpovídajícím způsobem stíní, popř. jejich kořenový systém vniká na okolní pozemky.

49. V odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2017 sp. zn. 22 Cdo 3859/2017 se uvádí: *„Co se naopak týká zkoumání druhových místních poměrů, je nezbytné zdůraznit, že takové zkoumání má smysl především v mezích situací, kdy se daná lokalita (ať pozitivně, tak i negativně) vymyká z běžného standardu. Soudy v této souvislosti uvedly, že se podobný strom v jiných lokalitách nenachází, tím ovšem nevystihly podstatu problému, neboť pro posouzení případu není rozhodnou otázkou, zdali se v takových lokalitách nachází strom takového rozměru, nýbrž spíše otázka, zdali v obdobných lokalitách jsou sousední pozemky ve svém souhrnu (například i více stromy) zásadně odlišným způsobem stíněny (tedy zásadně více či zásadně méně).“*
50. Předmětná lokalita není výjimkou, která by se vymykala z běžného standardu v podobě staré městské vilové zástavby, resp. v lokalitách typu staré vilové zástavby města není vzrostlý strom zjištěného stáří a výše výjimkou. Důkazem toho je právě předmětná lokalita a soud odkazuje na důkazy v podobě fotodokumentace či místního ohledání. V souladu s výše uvedeným soud učinil závěr, že stín ani kořenový systém uvedených borovic ve smyslu §1013 odst. 1 o. z. nevnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům.
51. Žalobce v uvedené souvislosti argumentoval rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 4. 2015 sp. zn. 22 Cdo 3940/2014, pokud jde o závěr, že tvrzené imise obtěžují žalobce ve výkonu vlastnických práv nad mírou přiměřenou místním poměrům. K tomuto rozhodnutí je v této otázce třeba uvést následující. Předmětem uvedeného rozhodnutí byl mj. nárok na zdržení se zastínění pozemku nacházejícího se v oblasti Plumlovské přehrady, která má rekreační charakter. Jednalo se o zastínění pozemku 14 smrků a 3 břízami ve výšce 15 – 20 m, kdy vzdálenost mezi nimi v některých částech nebyla ani jeden metr. Pozemek žalobkyně byl zastíněn od brzkých odpoledních hodin až do 19.00 hod. Z tohoto zjištění je zřejmé, že poměry, z nichž bylo vycházeno v uvedeném rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, jsou odlišné v několika ohledech, zejména v množství stromů, jejich výšce, jejich hustotě, a tomu odpovídající míře zastínění, rovněž pak v lokalitě umístění. Z tohoto důvodu je předmětné rozhodnutí z pohledu posouzení míry obtěžování imisemi nepoužitelné.
52. Dále žalobce uvedeného souvislosti argumentoval rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 10. 2017 sp. zn. 22 Cdo 3859/2017. Právní věta tohoto rozhodnutí zní: *„Pokud imise stíněním nepřekračují veřejnoprávní limity, neznamená to sice, že imisní žalobě nemůže být vyhověno, pro vyhovění by ovšem měly být dány odpovídající důvody, které vyžadují pečlivé zvážení okolností konkrétního případu, protože lze vycházet primárně z předpokladu, že při dodržování veřejnoprávních norem zpravidla nepůjde ani o nepřipustnou imisi v režimu § 1013 odst. 1 o. z. Jestliže totiž není veřejnoprávní limit oslunění překračován a jde právě o imisi stíněním z tvrzeného nedostatku slunečního svitu, měly by soudy adekvátně zvážít, zdali je zde dán zvláštní důvod, pro který je na pozemku žalobců nezbytný zásadně vyšší standard ochrany, tedy vyšší míra oslunění, než která je stanovena ve veřejnoprávních předpisech.“*
53. Předmětem uvedeného rozhodnutí byl nárok na zdržení se zastínění pozemku smrkem ztepilým rostoucím na sousedním pozemku. Bylo zjištěno v uvedeném řízení, že tento smrk dosahuje výšky 18,6 m, ve výšce 2,6 m má průměr koruny 12,8 m. Pozemek žalobců se nacházel v husté zástavbě rodinných domů a jeho výměra činila 290 m². Znalec v uvedeném řízení stanovil, že uvedený smrk zkracuje dobu oslunění především za vegetační dobu až o 32 %. Z výše uvedeného je zřejmé, že poměry posuzované v uvedeném sporu jsou odlišné, když soud poukazuje zejména na zjištěné zkrácení doby oslunění pozemku a jeho více než poloviční výměru, rovněž pak umístění stromu v husté (!) zástavbě rodinných domů. Pokud se týká právní věty uvedeného rozhodnutí, soud se již výše vypořádal s tím, jakým způsobem naložil se zjištěními znalce doc. J. Kaňky a s použitou technickou normou ČSN 734301, a proto na tuto část zdůvodnění výše odkazuje.
54. V souladu s výše uvedeným skutkovým a právním posouzením věci dospěl soud k závěru, že imise v podobě stínění a zásahu kořenů na pozemek žalobce odebírajících vodu a živiny nevnikají na

pozemek žalobce jako souseda a spoluvlastníka pozemku v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně neomezuje obvyklé užívání pozemku, a proto žalobu v tomto rozsahu zamítl.

55. Nad výše uvedené skutkové a právní závěry soud považuje za významné uvést následující. V předmětné věci bylo zjištěno, že v minulosti byl proveden, byť neodborně ořez spodních větví na jedné z předmětných borovic. Další ořez znalec Ing. M. Láska nedoporučil, stejně tak nedoporučil ořez kořenového systému či zkrácení výšky stromů. Rovněž bylo zjištěno, že žalovaný se v minulosti obrátil na příslušný úřad s posouzením možnosti vykácení předmětných stromů. Stanovisko úřadu bylo negativní. Tyto skutečnosti nasvědčují snaze žalovaného situaci, kdy je v konfliktu vlastnické právo jeho a žalovaného, řešit reálným způsobem. Soud je povinen zvážit reálnost žalobního nároku, a to s přihlédnutím k faktickým možnostem žalovaného (viz např. nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 451/11 ze dne 11. 1. 2012). Jediné východisko žalobního nároku v rozsahu stínění pozemku a vnikání kořenového systému by bylo borovice pokácet. Tento požadavek však soud považuje s ohledem na zjištěné skutečnosti za zcela nepřiměřený. Oba posuzované stromy jsou dle znalce Ing. M. Lásky zdravé. Z pohledu širšího okolí, resp. z pohledu města Most, kde je ve větší než obvyklé míře zastoupena zástavba v podobě vysokých panelových domů, nicméně i z pohledu blízkého okolí tohoto města (původní vilová zástavba) jsou stromy tohoto typu zcela jistě i esteticky a ekologicky prospěšné. Je na místě uvést, že estetický i funkční zájem posuzuje i příslušný orgán ochrany přírody, který rozhoduje o povolení kácení dřevin.
56. Podle §8 odst. 1 z. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Povolení ke kácení dřevin na silničních pozemcích může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem.
57. V této souvislosti je nicméně třeba uvést, že se soud nezabýval možným konfliktem soukromého a veřejného práva v otázce případného výkonu rozhodnutí, pokud by jediným řešením zdržení se vnikání stínu či kořenového systému borovic na sousední pozemek mělo být odstranění stromů. Soud rozhodoval o negatorní žalobě a zkoumal, zda lze takové žalobě vyhovět z pohledu §1013 odst. 1 o. z. Shledal, že žalobě v uvedeném rozsahu vyhovět nelze, a proto posouzení možného výkonu rozhodnutí v uvedeném hraničním případě v konfrontaci s právem veřejným považuje za nadbytečné.
58. K argumentu žalovaného, že žalobce sám jako spoluvlastník pozemku parc. č. ■■■■ nebyl aktivně legitimován k podání žaloby, soud uvádí následující.
59. Podle §1116 o. z. vzhledem k věci jako celku, se spoluvlastníci považují za jedinou osobu a nakládají s věcí jako jediná osoba.
60. Podle §1117 o. z. každý spoluvlastník má právo k celé věci. Toto právo je omezeno stejným právem každého dalšího spoluvlastníka.
61. Z výše uvedeného vyplývá, že každému ze spoluvlastníků náleží právo k celé věci, omezené jen stejným právem druhého spoluvlastníka. Pokud se spoluvlastník domáhá ochrany vlastnického práva k věci v podílovém spoluvlastnictví, nijak tím druhého spoluvlastníka neomezuje, naopak brání společný majetek proti zásahům třetích osob. Soud v tomto rozsahu odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2002 sp. zn. 28 Cdo 555/2002.
62. Soud zamítl návrh žalovaného na provedení důkazu odborným vyjádřením na bonitu půdy, neboť tento důkaz považuje s ohledem na zjištěné skutečnosti týkající se současného stavu pozemku (existence záhonů a zatravněné plochy) a míry stínění při uložení povinnosti zajistit úklid jehličí za nadbytečný.
63. Dále soud zamítl návrh žalobce na provedení důkazu výsledkem žalobce, a to s ohledem na následující.
64. Podle §101 odst. 1 písm. a) o. s. ř. k tomu, aby bylo dosaženo účelu řízení, jsou účastníci povinni zejména tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti; neobsahuje-li všechna potřebná tvrzení žaloba (návrh na zahájení řízení) nebo písemné vyjádření k ní, uvedou je v průběhu řízení.

65. Podle §120 odst. 1 o. s. ř. účastníci jsou povinni označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud rozhoduje, které z navrhovaných důkazů provede.
66. Výslech žalobce byl navržen za účelem zjištění, jakým konkrétním způsobem je subjektivně sužován imisemi a jaké to má následky. V souladu s judikaturou se však soud žalovanými imisemi zabýval z objektivního hlediska, když ze strany žalobce nebyly tvrzeny žádné skutečnosti, které by naznačovaly, že existují subjektivní závažné okolnosti na straně žalobce, které by mohly jiný než objektivní pohled zdůvodnit. Soud v tomto rozsahu odkazuje např. na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 4. 2015 sp. zn. 22 Cdo 3940/2014, v němž se v odůvodnění mj. uvádí: „*Obtěžování je třeba chápat objektivně, tj. z hlediska obvyklých společenských názorů, přičemž každý je povinen snášet imise z obvyklého, normálního užívání věci. Ve vztazích mezi vlastníky sousedních pozemků dochází nikoliv výjimečně k tomu, že užívání pozemku některého z vlastníků se projevuje v poměrech druhého vlastníka způsobem považovaným za obtěžující. Ne každé takové „obtěžování“ však zakládá oprávnění bránit oproti němu žalobou opírající se o ustanovení §127 odst. 1 obč. zák. Tato možnost je dána dotčené osobě toliko tehdy, pokud se jedná o obtěžování nad míru přiměřenou poměrům. Zda o takový případ jde či nikoliv, je nutné posoudit vždy podle okolností konkrétního případu s přihlédnutím ke všem skutečnostem, které v této souvislosti vyjdou v řízení najevo.*“ S ohledem na výše uvedené soud návrh na výslech žalobce zamítl.
67. Soud rovněž zamítl návrhy žalobce na provedení důkazu odborným dendrologickým vyjádřením [redacted] ze dne 14. 3. 2018 a popisem předmětného druhu stromu a analýzou rizika z webových stránek Agentury ochrany přírody, neboť tyto byly vzneseny až po koncentraci tohoto řízení v rozporu s §118b odst. 1 o. s. ř.
68. Podle §118b odst. 1 o. s. ř. ve věcech, v nichž byla provedena příprava jednání podle § 114c, mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení přípravného jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která jim byla poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností (§ 114c odst. 4). Pokud nebyla provedena příprava jednání podle § 114c, mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení prvního jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která byla účastníkům poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností. K později uvedeným skutečnostem a označeným důkazům smí soud přihlídnout, jen jde-li o skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků, které nastaly po přípravném, a nebylo-li provedeno, po prvním jednání nebo které účastník nemohl bez své viny včas uvést, jakož i ke skutečnostem nebo důkazům, které účastníci uvedli poté, co byl některý z nich vyzván k doplnění rozhodujících skutečností podle § 118a odst. 1 až 3.
69. Uvedené důkazy nesplňují zákonné podmínky, které by soud v souladu s §118 odst. 1 o. s. ř. opravňovaly k nim přihlídnout, a proto návrh na jejich provedení zamítl.
70. V rozporu s §118b odst. 1 o. s. ř. soud provedl důkaz v podobě stanoviska Ing. Stanislava Štýse ze dne 14. 12. 2017. Soud nicméně z tohoto důkazu v předmětném sporu dále nevycházel, resp. k němu nepřihlížel.
71. Žalobce dále vznesl návrh na provedení důkazu fotodokumentací o pokácení 15 ks vzrostlých borovic na jiném sousedním pozemku, neboť je způsobilý prokázat, že pokácení stromů je možné, záleží však na vůli vlastníka stromu. Tento důkazní návrh soud zamítl proto, že v předmětném sporu nebylo relevantní tvrzení, k jehož prokázání byl důkaz navržen.
72. Soud si je vědom, že účastníky vyrozuměl o tom, že má v úmyslu zadat znalecký posudek k posouzení míry odběru vody a živin kořenovým systémem předmětných borovic (viz protokol o ústním jednání ze dne 28. 2. 2018). Soud nicméně v průběhu dalšího řízení, a to zejména po provedení důkazu znaleckým posudkem doc. J. Kaňky, dospěl k závěru, že by vyhotovení uvedeného znaleckého posudku bylo nadbytečné. Tento závěr byl učiněn mj. v souladu s posouzením znalce Ing. M. Lásky, který zkrácení kořenů borovic nedoporučil, se zjištěním, že i přes tvrzení žalobce ohledně nedostatku vláhy a živin žalobce na záhonech v blízkosti borovic pěstuje drobné plodiny, a rovněž se zjištěním doc. J. Kaňky o míře zastínění pozemku parc. č. [redacted].

73. O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s §142 odst. 2 o. s. ř., podle kterého měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo. Žalobce měl ve věci pouze částečný úspěch, a to v rozsahu jedné tvrzené imise ze tří. Soud vyšel pro účely poměrného rozdělení náhrady nákladů řízení z toho, že každé z imisí přičetl procentuální podíl na celkovém předmětu řízení, tj. 33 %, resp. 34 %. Tímto způsobem dospěl k závěru, že žalobce byl úspěšný v rozsahu 33 % z celkového předmětu řízení a žalovaný v rozsahu 67 % předmětu řízení. Žalovaný má po odečtení neúspěchu v řízení nárok na náhradu nákladů řízení v rozsahu 34 % vynaložených nákladů řízení.
74. Náklady řízení žalovaného v předmětné věci jsou představovány mimosmluvní odměnou ve výši 1 500 Kč (3 úkony právní služby po 1 500 Kč podle §7 b. 4, §9 odst. 1, §11 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb.), náhradou hotových výdajů ve výši 900 Kč (§11 odst. 1, §13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb.), náhradou jízdného (cesta osobním automobilem k ústnímu jednání soudu dne 3. 6. 2019 a 24. 6. 2019 v délce 4 x 228 km) ve výši 5 414 Kč v souladu s §13 odst. 5 vyhl. č. 177/1996 Sb. a náhradou za promeškaný čas ve výši 1 200 Kč (12 promeškaných půlhodin) podle §14 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. Celkem činí náklady řízení žalovaného částku 12 014 Kč, 34 % z této částky činí 4 085 Kč, kterou žalovanému na nákladech řízení přiznal.
75. Podle §148 odst. 1 o. s. ř. soud rozhodl o náhradě nákladů, které vznikly státu s vyhotovením znaleckých posudků. Podle §148 odst. 1 o. s. ř. má stát podle výsledků řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Žalobce má povinnost podle výsledků řízení nahradit státu na nákladech znalečného 67 % z těchto nákladů a žalovaný 33 %. Soud vynaložil na znalečném celkem částku 37 383 Kč, z toho částku 10 233 Kč na znalecký posudek Ing. M. Lásky, částku 27 150 Kč na znalecký posudek doc. J. Kaňky. Žalobce dosud uhradil na zálohách soudu částku 37 500 Kč. Žalobce má povinnost zaplatit 67 % z nákladů státu, tj. 67 % z částky 37 383 Kč, což činí částku 25 047 Kč, žalovaný pak zbývající částku v rozsahu 33 %, tj. částku 12 336 Kč. S ohledem na skutečnost, že žalobce již na zálohách na provedení znaleckých posudků zaplatil více, bude mu naopak po právní moci tohoto rozhodnutí vrácena částka 12 453 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, prostřednictvím Okresního soudu v Mostě. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Nesplní-li žalovaný povinnosti uložené mu tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se žalobce domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu.

Most 26. června 2019

Mgr. Denisa Hamerská, v.r.
samosoudkyně

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 20.08.2020, ve výroku I. právní moci dne 20.08.2020, ve výroku II. právní moci dne 17.09.2019, ve výroku III. právní moci dne 20.08.2020 a je vykonatelné dne 25.08.2020, ve výroku IV. právní moci dne 20.08.2020.

Toto rozhodnutí je ve spojení s Rozs. KS č.l. 303 (výrok I., III., IV. potvrz.) a je vykonatelné dne 25.08.2020. Připojení doložky provedla Veronika Šolcová dne 22.01.2021.

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Plechatá.